

«Жаноза»нинг луғатдаги маъноси | Фикҳ дарслари (262-дарс)



19:00 / 28.12.2023 2851

يَا لَيْلَ إِهْجَوْيْ نَا رَضَتْ حُمْلٌ لَّ نُسْ
، هِنِي مَي يَلَعْ ةَلْبِقْلَا
نَّقْلُيْ وَ ءَاقْلَتْ سَالَا رِي تَخَاو
دَشْتُ تَامَ إِذَا فِ ، ةَدَاهُ شَلَا
، هَانِي عُضْمُغَتْ وَ ، هَايْ حَل
أَرْتِ وَ هُنَفَكَ وَ هَتْخَتْ رَمْجِي وَ
ةَضْمَضَمْ أَلْبُ دَرْجِي وَ لَسْغِي وَ

رُفُظِرْ مَلَقْ أَلَوِ، قِاشُنْ نَتْسْ أَوِ
لَغْجِي وَ رُغْ شَحِي رُسَاتْ أَلَوِ
هَتَيِ حَلَوِ هِسْ أَرِ يَلَعْ طُونْ خُلا
هَدِجْ أَسَمِ يَلَعْ رُوفْ أَلْ أَوِ
رَا زَا، هَلْ نَفَكْ لَأْ هُنْسْ وَ
هَفْ أَفِلْ وَ صِي مَقْ وَ
دَا ذُرِي وَ هَمَامْ عَلَا نَسْ خُتْسْ أَوِ
أَوْبْ طَبْرُتْ، هَقْ رِخْ وَ رَامْخْ أَوِ
هَلْ هَتَيِ أَفِكْ وَ أَهْيِ يَدَتْ قَوْفْ
أَوِ دَا ذُرِي وَ هَفْ أَفِلْ وَ رَا زَا
فِي خَنْ نَا دَقْ غِي وَ رَامْخْ لَأ
هَرَا شَتْنَا

يَهَوِ، ةَيَا فِكُ ضَرْفُ هُتَا لَصَو
مُتْ، يَنْتِي وَهَلْ لَارَّبْ كُيْ نَا
يَبْنَلَا يَلَعِ يَلْ صُيْ وَرَّبْ كُيْ
مُتْ، وَغَدَيِ وَرَّبْ كُيْ مُتْ،
غَفَرِي آلَو مَلْ سُيْ وَرَّبْ كُيْ
رِبْ كُتْ لَا يِفْ آلَا دَيِ لَا
ءَاذِحْ بُمَامْ لَامُوقِيْ وَلِوَالَا
رَدَّصْ لَا

نَا طُلْ سَلَا ةَمَامْ لَابْ قَحْ آلَاو
يَخْ لَامَامْ مُتْ، يَضَا قُلَا مُتْ
يِفْ أَمَكْ، يِلْ وَلَا مُتْ
أَوْبْ نَزِيلَا حَصَيِ وَتَابْ صَغْ لَا
دِيْغِيْ مَهْرِيْغِ يَلْ صُ نِإْفْ

يَلْصُيْ أَلَو ، ءَاشْ نِإِ يَلْوُلَا
هَدَغَبْ هُزِيْغْ

نَفْدَفْ هِيْلَعْ لَصُيْ مَلْ نَمَو
هُخْسَفَتْ نَظِيْ مَلْ أَمَ يَلْصُ
يَفْ تَهْرُكْ و . أَبْكَارْ زُجَتْ مَلَو
تِيْ مَلْ أَعْضُ و وَلَو ، دِجْ سَم
خِيْ أَشْ مَلْ أَفَلَتْ خَاْ هَجْرَاخْ

هَزَانْ جَلْ أَلْ مَحْ يَفْ نُسَو
أَهْمْ دَقْمْ غَضَتْ نَأَو ، هَغَبْرَأْ
يَلَعْ أَهْ رَخْ وُْمْ مُثْ ، نَمِيْ أَلَا
يَلَعْ أَذْكَ مُثْ ، لَنْ يَمِيْ
أَلْبْ أَوْبْ نَوُوعْ رُسُيْ و . لْكَ رَاسِيْ
بَحْ أَاهْ فُلْخْ يَشْ مَلْ أَوْبْ بَخْ

اِهْغَضَوْ لُبَقُ سُوْلُجْ لَ اِهْرُكَّو
 هِيَفْ لَخْدِي وَرُبَقْ لَ اَدْخَلِي وَ
 لُوقِي وَ، ةَلْبَقْ لَ اِيَلِي اُمَم
 يَلَعَوِ هَلْ لَ اِمْسَابُ :هُغَضَاو
 يَلِ اِهْجَوِي وَ، هَلْ لَ اِلُوسَرِ ةَلَم
 ةَدُقْ لَ اَلْحُتَ وَ، ةَلْبَقْ لَ ا
 بَصَقْ لَ اَوْنَبْلَ لَ اِيَّوَسِي وَ
 ،هُرْبَقْ اَلْ اَهْرَبَقْ يَجَسِي وَ
 لَ اِهِي وَ، بَشَخْلَ اَوْرُجْ اَلْ اِهْرُكَّو
 رُبَقْ لَ اِمْنَسِي وَ بَارْتَلَا

Муҳтазарни ўнг ёнбоши ила қиблага юзлантириш суннатдир.
 Чалқанча ётқизиш ихтиёр қилинган. Шаҳодат талқин қилинади.
 Ўлганда жағи танғиб боғланади ва кўзлари юмдирилади. Унинг
 тахтаси ва кафанига тоқ саноқда хушбўй нарса тутатилади.

Кейин унинг кийимини ечиб, оғзини чайилмай, бурнига сув олинмай,
 тирноғи олинмай ва соч-соқоли таралмай, (танаси) ювилади. Бошига
 ва соқолига ҳанут ва сажда қиладиган жойларига кафур суртилади.

Эркак учун кафаннинг суннати изор, кўйлак ва лифофадир. Салла ҳам бўлса, яхши. Унинг кифоя кафани изор ва лифофадир.

Аёлга химор - рўмол ва икки кўкраги устидан боғланадиган латта зиёда қилинади. Кафаннинг ёйилиб кетиши хавфи бўлса, уни боғланади.

Ўликка жаноза намози ўқиш фарзи кифоядир. Жаноза намози такбир айтиб, сано ўқиш, яна такбир айтиб, Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга салавот айтиш, яна такбир айтиб, дуо ўқиш, сўнгра такбир айтиб, салом беришдан иборатдир.

Биринчи такбирдан бошқада қўлни кўтармайди. Имом маййитнинг кўкрак баробарида туради.

Имомликка энг ҳақли киши султондир. Сўнгра қози, кейин маҳалланинг имоми, сўнгра асабалардаги каби, валий. Изн бериш дурустдир. Агар жанозани улардан бошқа ўқиган бўлса, хоҳласа, валий намозни қайтаради. Ундан бошқалар ундан кейин жаноза намозини ўқимади.

Намоз ўқилмай дафн қилинган кимсага титилгани гумон қилинмаса, намоз ўқилади. Уловга минган ҳолда жаноза намози ўқиш жоиз эмас. Масжид ичида (уни ўқиш) макруҳдир. Маййит масжид ташқарисига қўйилса, бу ҳақда машойихлар ихтилоф қилганлар.

Жанозани тўрт киши кўтариши суннатдир. Аввал тобутнинг ўнг тарафининг олдидан, кейин ортидан ўнг елканг ила кўтаришинг, сўнгра худди шундай қилиб чап тарафинг ила кўтаришинг керак.

Жанозани кўтарганда лўкиллатмасдан, тез юрадилар. Унинг ортидан юриш маҳбубдир. Тобутни ерга қўймасдан олдин ўтириш макруҳдир.

Қабрни лаҳад қилиб қазилади. Унинг ичига маййитни қибла томонидан киритилади. Уни қўювчи «Бисмиллаҳи ва алаа миллати Расулиллаҳи», дейди. Уни қиблага юзлантирилади.

Тугуни ечилади. Ғишт ва чўплар терилади. Аёлнинг қабри тўсиб турилади, эркакники эмас. Пишган ғишт ва қуруқ ёғоч (қўйиш) макруҳдир. Тупроқ суриб туширилади. Қабр ўркакча ўхшатилади.

«Жаноза»нинг луғатдаги маъноси сатр – тўсишдир. Тобутга солинган ўлик «жаноза» дейилади.

Бир мусулмон шахс вафот этса, қолган мусулмонлардан унинг вафотини билганларга тўрт нарсa кифоя тарзида фарз бўлади. Яъни, ўша нарсаларни улардан баъзилари адо қилса, кифоя қилади.

Агар бир кишигина билса, ўша бир кишининг ўзига фарз бўлади.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.